

Didaktika přírodopisu 1

10. seminář: Příprava na hodinu základního typu

Mgr. Libuše VODOVÁ, Ph.D.
Katedra biologie PdF MU

Po absolvování semináře bude student schopen....

..... určit formu a metodu výuky

...formulovat výukové cíle

...uvést konkrétní dovednosti a návyky rozvíjené v hodině
přírodopisu

.... identifikovat mezipředmětové vztahy rozvíjené
v konkrétní hodině

... identifikovat myšlenkové operace

...zhodnotit praktický dopad konkrétní hodiny

... zpracovat přípravu na hodinu základního typu

Strukturace přípravy na hodinu základního typu

Téma hodiny:

Vypracoval/a:

Pro třídu: *Pokud podle jedné přípravy učíte více tříd, tisknete přípravu pouze jednou ALE: sem napište přesné označení tříd, pro které byla příprava použita (6.A, 6.B) a pro každou třídu vytvoříte samostatný závěr*

Místo realizace: (třída, učebna, spec. učebna, tělocvična, hřiště, park, ...)

Časová dotace: (45 min., 90 min, ...)

Forma výuky:

normativní hledisko:

sociální hledisko:

Píše se obě hlediska , uvádí se i dílčí typy forem výuky.

Prostředky výuky: (materiální i nemateriální)

Další informace (dle formy) *např. u skupinové výuky se píše kolik bylo skupin, kdo je vymezil, jak početné byly*

Zařazení do výuky dle RVP

Vzdělávací oblast –

Vzdělávací obor –

Tématický celek –

Průřezové téma – *je třeba se podívat do RVP ZV, kam se konkrétní téma hodí, rozhodně u všech témat nemůže být Environmentální výchova*

A) VVC:

- *uvádí se správně formulované VVC (viz seminář)*
- *VVC korespondují se scénářem hodiny*

B) Analýza učiva

Tato část musí vždy odpovídat scénáři hodiny!

1. Pojmy:

nové (nově vytvářené) – náplň probíraného tématu

opěrné: žákovi známé (učitel na nich staví), na ně nasedá nové učivo
rozšiřující

2. **Dovednosti:** (které si žák během výuky osvojí nebo procvičí)

senzomotorické

intelektuální

Píše se konkrétní dovednosti, které si žák v hodině osvojí – Viz přednáška

3. Návyky

4. **Myšlenkové operace** – *např. srovnání, dedukce, analýza, syntéza, zobecňování – vždy uvést konkrétní příklad, nezaměňovat s hladinou kognitivních VVC!*

5. Mezipředmětové vztahy

vertikální -*týkají se vzájemně podmíněných znalostí*
(např. přírodověda- přírodopis – biologie)

horizontální -*týkají se paralelně vyučovaných předmětů a vzájemného doplňování a obohacování znalostí*

6. Praktický dopad (*co z hodiny žák použije v praktickém životě*)

C. Scénář výuky:

Možný návrh přehledu fází. Je to pouze vzor, nemáte jej doslovně přejímat!!!

A/ Úvodní část: 1. Zahájení hodiny

2. Seznámení žáků s cílem hodiny

3. Motivace

B/ Hlavní (někdy též základní) část:

1. Opakování a prověřování probraného učiva

2. EXPOZICE – zprostředkování nového učiva

3. FIXACE - upevňování nového učiva jeho aplikace

4. Shrnutí učiva, uvedení do kontextu dřívějších poznatků

5. DIAGNÓZA (prozkoumá efektivitu vyučovacího procesu)

6. APLIKACE

C/ Závěrečná část:

C. Scénář výuky:

Možný návrh přehledu fází. Je to pouze vzor, nemáte jej doslovně přejímat!!!

A/ Úvodní část: 1. Zahájení hodiny

2. Seznámení žáků s cílem hodiny

3. Motivace

B/ Hlavní (někdy též základní) část:

1. Opakování a prověřování probraného učiva - diagnóza vyučovacích výsledků minulých hodin – zopakování opěrných pojmů (na čem můžete stavět)

- další možnosti: kontrola domácí práce (hodnocení), zkoušení + práce pro třídu (nezapomenout vyhodnotit)

2. EXPOZICE – Zprostředkování nového učiva (různé metody: informačně-receptivní, reproduktivní, problémový výklad apod.)

cíl: vytvoření nových pojmů

3. FIXACE - Upevňování nového učiva jeho aplikace

- dosažení vyšších kognitivních výukových cílů a vytváření dovednosti
- procvičování (aplikace)

4. Shrnutí učiva, uvedení do kontextu dřívějších poznatků (v přírodopise např. systém)

- zdůraznění podstaty

5. DIAGNÓZA (prozkoumá efektivitu vyučovacího procesu)

- **opakování a ověřování porozumění učivu, schopnosti jeho aplikace**
(průběžné zkoušení, skupinové zkoušení., testování apod.)

6. APLIKACE

- **teoretická nebo praktická**

- **např. zadání a vysvětlení domácího úkolu** (naznačení postupu, upozornění na nejnáročnější fáze úkolu, schematický náčrt apod.)

C/ Závěrečná část:

1. Hodnocení pracovní aktivity žáků (jejich pozornost, kázeň, iniciativa, apod.)

2. Seznámení s tématem příští vyučovací hodiny (perspektiva)

3. Ukončení hodiny.

Podrobný scénář výuky

- můžete zaznamenat do tabulky (*přehlednější, navede Vás na to, co nezapomenout napsat*)
- nebo scénář popíšete slovně

Fáze	Podrobný popis aktivit (činností) <i>(nezapomínejte na otázky pro rozhovory, postupy)</i>	Metoda	Forma výuky	Čas	Poznámky pomůcky
Úvod					
Hlavní část:					
Závěr					

Přílohy: (co jste v hodině použili)

- Na všechny přílohy odkazujte ve scénáři => musí být očíslované (např. teoretický výklad viz příloha 1)

- teoretická část – výklad (Vaše vlastní příprava na hodinu) -
může být napsaná v ruce.

Pozor na odbornost, úroveň učiva by měla odpovídat ZŠ.

- pokud jste použili ppt, vytiskněte ji a dejte do příloh.

- zápis pro žáky

- pracovní listy (včetně autorského řešení)

- didaktické testy (se správným řešením, počtem bodů za jednotlivé úlohy, návrhem klasifikační stupnice)

- metodické postupy k jednotlivým aktivitám (pozorováním, pokusům, did. hrám atd.)

Závěr

Vaše vlastní zhodnocení hodiny:

- proběhla výuka dle plánu? – Nenarušilo ji něco?
- rozvrhli jste si správně čas?
- Jak žáci pracovali?
- Co se povedlo?
- Co se nepovedlo?
- Co byste příště vylepšili nebo udělali úplně jinak?

Pro kolik tříd byla příprava použita, tolik závěrů bude!

Zadání úkolu do receptáře

Vytvořte přípravu na hodinu základního typu.

Hodina může být na libovolné téma, může být stejná jako jste učili na praxi.

=> Stejnou přípravu pak můžete vložit i do pedagogického deníku k Učitelské praxi 1.